

TLAČOVÁ SPRÁVA

26. február 2020

Slovenský filmový ústav v roku 2019 hospodáril transparentne, vyrovnane a prekonal aj divácky rekord

V podmienkach zložitej ekonomickej situácie Slovenský filmový ústav (SFÚ) aj v minulom roku nielen udržiaval, ale aj zvyšoval úroveň a kvalitu služieb naprieč všetkými oddeleniami. Transparentne pokračoval v napĺňaní základnej činnosti, v realizácii prioritných projektov, pripomenul si významné výročia prostredníctvom rôznorodých aktivít doma i v zahraničí a v Kine Lumiére zaznamenal historický rekord návštevnosti. Už po dvadsiaty raz za sebou dosiahol ziskový hospodársky výsledok.

Hospodárenie SFÚ je odrazom jeho transparentnej činnosti

Hospodárenie inštitúcie bolo tak ako v predchádzajúcich rokoch pozitívne. Organizácia vykazovala vyrovnané čerpanie rozpočtu v súlade s plánom činnosti, kontraktmi, prioritnými projektmi a účelovými dotáciami a dosiahla zlepšený hospodársky výsledok v sume 19 588,24 eur. Celkové náklady inštitúcie za rok 2019 dosiahli 6 358 100,83 eur, celkové výnosy sa vyšplhali na 6 377 689,07 eur. Plusový výsledok hospodárenia sa SFÚ podarilo opakovane docieľiť prekročením plánu tržieb a dôslednou realizáciou úsporných opatrení, pričom vlastné výnosy pochádzajú najmä zo zhodnocovania práv výrobcu k slovenským filmom a zo vstupného z premietaní Kina Lumiére. Rozpočet SFÚ tvoria celkovo štyri základné zdroje, a to štátny príspevok, výnosy z vlastnej činnosti, príspevok Európskej únie na činnosť kancelárie Creative Europe Desk Slovensko a od roku 2012 sa SFÚ môže uchádzať aj o dotácie z Audiovizuálneho fondu, vlni fond podporil všetkých šesť predložených projektov SFÚ.

Ku kľúčovým patria projekty na obnovu a záchranu audiovizuálneho dedičstva

Dlhodobé projekty SFÚ zamerané na obnovu a záchranu audiovizuálneho dedičstva pokračovali aj v minulom roku bez prerušenia. Vlni Vláda SR schválila návrh aktualizácie komplexného Projektu systematickej obnovy audiovizuálneho dedičstva SR na roky 2019 – 2021. Cieľom aktualizácie je pokračovanie plnenia úloh súvisiacich s ochranou audiovizuálneho dedičstva SR s ohľadom na aktuálny stav a vývoj technológií. Technologicky najkomplikovanejšou oblasťou prác je obnova fondu dlhometrážnych filmov. V minulom roku prešlo procesom kompletnej obnovy 13 dlhometrážnych hraných filmov a 38 krátkometrážnych a stredometrážnych dokumentárnych filmov. Úlohy v oblasti ochrany audiovizuálneho dedičstva zabezpečoval filmový ústav v prioritnom projekte zákonného depozitára audiovizuálnych diel, vlni prešlo kompletnou odbornou kontrolou a ošetrením 104 556 metrov filmových materiálov. Systematicky pokračovali aj práce v oblasti dokumentačných zbierok. Ukončilo sa spracovávanie rozsiahleho osobného fondu zakladateľa filmového archívu Ivana Rumanovského, získaného akvizíčnou činnosťou, a celkovo sa vlni obnovilo a digitalizovalo 29 492 písomných a grafických archiválií.

Čoraz väčšiemu záujmu z radov odbornej i laickej verejnosti sa teší Projekt informačného systému audiovizuálneho dedičstva SK CINEMA. Vďaka nepretržitému napĺňaniu každoročne rastie počet záznamov, ktoré v ňom pribúdajú, vlni celkový počet dosiahol 596 845 záznamov, nových pribudlo 20 714. Narastá aj počet vyhľadávaní v databázach projektu na jeho internetovej stránke

Slovenský filmový ústav v roku 2019 hospodáril transparentne, vyrovnane a prekonal aj divácky rekord

www.skcinema.sk. Ide o najdôležitejší relevantný verejne dostupný zdroj o slovenskej audiovizii. V národnom projekte Digitálna audiovizia, ktorý je od roku 2016 v udržateľnosti na obdobie piatich rokov, sa v digitalizačnom pracovisku SFÚ zdigitalizovalo 67 filmových objektov. Digitálne reštaurované filmy zo zbierok inštitúcie si môžu diváci pozrieť v programe dlhodobej prehliadky *Digitálne kino 1955 – 1975* v Kine Lumière, počas ktorej sa od septembra 2019 raz mesačne premieta kolekcia krátkych filmov vybraných na základe spoločnej témy. Pri príležitosti Svetového dňa audiovizuálneho dedičstva sa v Kine Lumière premietol digitálne reštaurovaný film *Lalie poľné* (1972) Ela Havettu.

Klasické filmy zo zbierok SFÚ sa s úspechom premietajú na prestížnych festivaloch

Z hľadiska prezentácie kinematografie má zásadný význam účasť filmov zo zbierok SFÚ na významných podujatiach doma a v zahraničí, nemenej dôležitá je i prezentácia súčasnej slovenskej kinematografie aj s presahom do oblasti filmového priemyslu. SFÚ vlni opäť zastrelil účasť slovenskej kinematografie na najprestížnejších filmových podujatiach MFF Berlín, MFF Cannes a MFF Karlove Vary, dôležitá bola aj účasť na MF krátkych filmov Clermont-Ferrand a na MF animovaných filmov Annecy. Zo zbierok SFÚ sa s veľkým úspechom na viacerých zahraničných podujatiach stretlo uvedenie kolekcie krátkych filmov zo 60. rokov minulého storočia *Stopy experimentu v slovenskom krátkom filme*, výraznú odozvu zaznamenal aj film *Prípád Barnabáš Kos* (1964) Petra Solana, ktorý vlni pokračoval vo svojej festivalovej púti a okrem toho, že sa premietol v National Gallery of Art Washington DC, blu-ray nosič s týmto filmom sa dostal do finálového výberu súťaže o najlepšie blu-ray/DVD roka 2019 na prestížnom festivale klasických filmov Il Cinema ritrovato v Bologni, kde získal zvláštne uznanie. Významnou udalosťou bola aj svetová premiéra digitálne reštaurovaného filmu *Lalie poľné* (1972) Ela Havettu na medzinárodnom festivale klasických filmov Lumière – Grand Lyon Film Festival.

Vlni sa SFÚ ako organizátor, spoluorganizátor či partner podieľal celkovo na 118 podujatiach v 43 krajinách v zahraničí a na 19 podujatiach na Slovensku, vrátane putovnej prehliadky *Týždeň slovenského filmu*. Uvedených bolo celkovo 126 dlhometrážnych a 150 krátkometrážnych slovenských filmov. Slovenské filmy sa premietali i v krajinách, kam sa bežne nedostanú, vlni k takým patrili Taiwan, Kirgizsko či USA. Najviac uvádzanými súčasnými slovenskými filmami boli *Nech je svetlo* (2019) Marka Škopa, *Tlmočník* (2018) Martina Šulíka a *Pomaľované vtáča* (2019) Václava Marhoula.

TOP filmy na obrazovkách slovenských a českých televízií

Začiatkom roka 2019 nadobudli účinnosť dve licenčné zmluvy, ktoré boli výsledkom šiestej výzvy obchodnej verejnej súťaže na podávanie cenových návrhov na získanie výhradných licencií z ponuky 45 TOP filmov pre teritórium Slovenska. Vlni sa uskutočnila v poradí siedma výzva, ktorej predmetom bolo licenčné konanie na 20 filmov, z nich sa udelili licencie na 13 filmov, z toho 8 pre RTVS a 5 pre TV JOJ. Počas minulého roka boli tiež uzatvorené zmluvy na vysielanie celovečerných hraných filmov s RTVS, TV JOJ, Českou televíziou a spoločnosťou JAY PRODUCTION, s.r.o. Pokračovala aj zmluvná spolupráca s televíziou TA3 na vysielaní týždenníkov *Týždeň vo filme*, tentoraz z rokov 1959 a 1960, 1969 a 1970. Celkovo v roku 2019 nadobudli účinnosť licenčné zmluvy na televízne šírenie audiovizuálnych diel k 97 celovečerným filmom. Najsledovanejšími titulmi SFÚ v slovenských a českých televíziách sa aj v minulom roku opäť stali dlhodobo obľúbené filmy *Perinbaba* (1985) Juraja Jakubiska, *Kráľ Drozdia brada* (1984) Miloslava Luthera a *Plavčík a Vratko* (1981) Martina Ťapáka, vybrané filmy zo zbierok SFÚ je možné vidieť aj prostredníctvom služieb Video on Demand.

Slovenský filmový ústav v roku 2019 hospodáril transparentne, vyrovnane a prekonal aj divácky rekord

Aj vlani SFÚ participoval ako koprodukčný partner na vzniku nových slovenských filmov, premiéru mali dokumenty *Svetozár Stračina* (2019) Pavla Barabáša a *Osamelí bežci: Ideme ďalej!* (2019) Martina Repku. SFÚ tiež poskytoval ukážky zo slovenských filmov do nových audiovizuálnych diel, vlani ich počet narástol o 30 percent. S televíziou Markíza sa naďalej realizovala úspešná zmluvná spolupráca pri používaní ukážok do spravodajských a publicistických relácií, ktorá sa zmluvne zastrešila aj na rok 2020.

Kino Lumière vlani dosiahlo historicky rekordnú návštevnosť nad 120 000 divákov

Celková návštevnosť v Kine Lumière sa v minulom roku vyšplhala na 120 066 divákov. Filmové predstavenia videlo 119 017 divákov, workshopy, prednášky a ďalšie sprievodné aktivity navštívilo 1049 ľudí. Vysokú návštevnosť sa kinu podarilo dosiahnuť pri dramaturgii primárne zameranej na súčasnú slovenskú a európsku tvorbu, zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie a detského diváka. Najvyššiu návštevnosť zaznamenali opäť európske filmy, prišlo si ich pozrieť 90 980 ľudí, čo predstavuje 76 percent z celkového počtu divákov, z nich 28 713 videlo slovenské filmy. Rebríček najnavštevovanejších filmov vedie snímka *Vtedy v Hollywoode* (2019) Quentina Tarantina, nasleduje *Joker* (2019) Todda Phillipsa a trojicu uzatvára španielsko-francúzsky autobiografický film Pedra Almodóvara *Bolesť a sláva* (2018). V desiatke najnavštevovanejších titulov tentoraz figurujú až štyri slovenské filmy. Hneď za prvou trojicou sa nachádza dráma *Nech je svetlo* (2019) Marka Škopa, posledné tri miesta TOP 10 patria filmom *Ostrým nožom* (2019) Teodora Kuhna, *Trhlina* (2018) Petra Bebjaka a *Sklenená izba* (2019) Juliusa Ševčíka. Piatym najnavštevovanejším slovenským filmom v Kine Lumière sa stala *Loli paradížka* (2019) Richarda a Víta Staviarskych.

V Kine Lumière sa celkovo uskutočnilo 3970 predstavení. Okrem aktuálnej produkcie sa denne premietali aj klasické snímky vo Filmotéke, k jej hlavným cyklom vlani patrila retrospektívna prehliadka *Andrej Tarkovskij*, pri príležitosti 75. výročia vypuknutia SNP sa konal cyklus *Odboj a film* a 30 rokov od Nežnej revolúcie pripomenul cyklus *November '89*. V kine úspešne prebiehal vzdelávací cyklus *Filmový kabinet* a *Filmový kabinet deťom*, pokračoval aj jedinečný cyklus *Music & Film*, ktorý vlani privítal už svojho 10-tisícneho diváka, veľký záujem vzbudili špecializované cykly *SENIOR kino* so zvyhodneným vstupným pre seniorov, *Baby kino* pre rodičov s batolaťom a *Inkluzívne kino* pre deti s poruchou ADHD. Aj vlani sa kino stalo domovským miestom pre mnohé filmové festivaly a podujatia, počas roka ich hosťovalo viac než 20, v kine sa konali tiež dve prehliadky z poverenia Sekcie medzinárodnej spolupráce MK SR, a to *Dni ruského filmu* a *Dni kubánskeho filmu*. Kino Lumière vlani bolo aj miestom svetovej premiéry unikátneho indického dokumentárneho eposu o československej novej vlne *CzechMate – Hľadanie Jiřího Menzla*, ktorej sa osobne zúčastnil režisér Shivendra Singh Dungarpur a ďalší tvorcovia. Exkluzívnym uvedením dokumentárneho filmu *Forman vs. Forman* (2019) Heleny Třeštíkovéj sa kino ako člen siete Europa Cinemas zapojilo do medzinárodného projektu *European Cinema Night*, ktorého cieľom bolo osláviť mimoriadne európske diela. Na záver roka sa v kine konal Vianočný filmový bazár.

Na DVD vyšli vzácne dokumenty doby zo 60. rokov minulého storočia

V minulom roku vyšli v oblasti edičnej produkcie štyri publikácie. Ako prvý sa k záujemcom dostal zborník viacerých autorov *Pavel Branko. V znamení filmu a jazyka* z konferencie venovanej publicistickej osobnosti. Súbor príspevkov rôznych autorov z podujatia *Týždeň slovenského filmu* priniesol zborník *Slovenský film v roku 2018*. V knižnej edícii *Cinestézia* filmologického časopisu *Kino* vyšla kniha *Kult banality. Od Duschampa k reality šou* z pera emeritného profesora na Sorbonne François Josta, ktorej prezentácia sa uskutočnila za jeho osobnej účasti pri príležitosti jeho návštevy v Bratislave, zorganizovanej v spolupráci so SFÚ. K čitateľom sa dostalo aj druhé rozšírené vydanie titulu *Naše filmové storočia* autorskej dvojice František Gyárfáš a Juraj Malíček. Okrem knižných

Slovenský filmový ústav v roku 2019 hospodáril transparentne, vyrovnane a prekonal aj divácky rekord

publikácií vyšli aj dve čísla časopisu pre vedu o filme a pohyblivom obraze *Kino-Ikon* a pravidelne vychádzal aj jediný mesačník o filmovom dianí (nielen) na Slovensku *Film.sk*. Ako súčasť retrospektívnej prehliadky *Andrej Tarkovskij* v Kine Lumière vyšla rovnomenná publikácia s textami viacerých autorov. V oblasti vedecko-výskumnej činnosti sa vlani realizoval výskum filmu *Neha* (1991) režiséra Martina Šulíka, skúmali sa tiež historické zdroje o pôsobení režiséra Alaina Robbe-Grilleta v Československu v druhej polovici 60. rokov 20. storočia a realizoval sa aj vedecký výskum filmovej a televíznej tvorby Miloslava Luthera.

Edičná produkcia v oblasti DVD a blu-ray nosičov vlani pokryla všetky filmové druhy. Vyšlo DVD *Maľovanky – Spievanky* so štvordielnym animovaným cyklom režisérky Heleny Slavíkovej-Rabarovej aj 2-DVD *Slovenský dokumentárny film 60* s unikátnym výberom dokumentárnych filmov zo 60. rokov minulého storočia, pod ktorý sa podpísali Rudolf Urc a Pavel Branko. Milovníkov veseloherného žánru potešilo DVD *Zlatý fond slovenskej komédie I.* s filmami Jána Lacka *Statočný zlodej* (1958), *Skalní v ofsajde* (1960) a *Šťastie príde v nedeľu* (1958), na ktoré nadviazali DVD reedície *Zlatý fond slovenskej komédie II.* s filmami *Pásla kone na betóne* (1982) Štefana Uhra a *Sladké starosti* (1984) Juraja Herza a *Zlatý fond slovenskej komédie III.* s filmami *Katka* (1949) Jána Kadára a *Čert nespí* (1956) Petra Solana a Františka Žáčka. Na 2-DVD *Elo Havetta Collection* vyšli jediné dva celovečerné filmy režiséra Ela Havettu *Slávnosť v botanickej záhrade* (1969) a *Lalie polné* (1972), ktoré v roku 2020 vyjdú na blu-ray nosičoch. Edičné produkty SFÚ záujemcovia môžu nájsť v predajni SFÚ Klapka.sk, v Kine Lumière či na filmových a iných kultúrnych podujatiach. K celkovo najpredávanejším DVD nosičom SFÚ za minulý rok patrili DVD s filmami *Perinbaba* (1985), *Nevera po slovensky* (1980) a *Tisícročná včela I, II* (1983) Juraja Jakubiska, z publikácií bol najväčší záujem o čerstvo vydané knihy *Andrej Tarkovskij*, *Kult banality. Od Duschampa k reality šou* a *Naše filmové storočie*.

Pre zahraničie je Slovenský filmový ústav rovnocenným národným partnerom

SFÚ ako národná filmová inštitúcia v oblasti kinematografie je základným a dôveryhodným partnerom pre mnohé podujatia a projekty v zahraničí. Jeho odborní pracovníci vlani zastupovali ústav i slovenskú kinematografiu na medzinárodných podujatiach a v porotách, aj na filmových konferenciách a kongresoch. Takou bola účasť na 75. kongrese Medzinárodnej federácie filmových archívov FIAF v Lausanne, ktorého súčasťou bolo aj sympóziu nazvané *Z minulosti do budúcnosti filmových archívov*. So zámerom rozšírenia poznatkov sa zamestnanci SFÚ zúčastnili aj na medzinárodnej konferencii *Farba vo filme* v Londýne, na konferencii a výstave IBC v Amsterdame, na vedeckom a technickom sympóziu Joint Technical Symposium (JTS) v holandskom meste Hilversum či na medzinárodnom workshope *Filmový zvuk a hudba – prezervácia, reštaurovanie, prezentácia* v Prahe. V rešpektovanom medzinárodnom periodiku Journal of Film Preservation, ktoré vydáva FIAF, bola zverejnená relevantná recenzia na blu-ray nosič s filmom *Prípad Barnabáš Kos* (1964) Petra Solana od Michaela Brooka, pravidelného prispievateľa uznávaného filmového periodika Sight & Sound.

Osobitnou zložkou SFÚ je kancelária Creative Europe Desk (CED) Slovensko, ktorá zabezpečuje informačný a konzultačný servis pre subjekty žiadajúce o podporu v rámci programu Európskej únie Kreatívna Európa – v jeho podprogramoch Kultúra a MEDIA. Celková suma podpory pre slovenské subjekty v roku 2019 v podprograme Kultúra bola 369 208 eur a v podprograme MEDIA 680 029 eur, najvyššiu sumu 244 760 eur z tohto objemu získali subjekty v rámci automatickej podpory kinodistribúcie. Po dlhšom čase uspel slovenský subjekt aj v rámci podpory vývoja balíkov projektov (spoločnosť Punkchart films), v rámci podpory vývoja jednotlivých projektov podporu získala jedna spoločnosť (TRIGON PRODUCTION) a 25 slovenských kín v sieti Europa Cinemas získalo podporu vo výške 160 029 eur. Vlani sa v SFÚ realizoval audit činnosti a hospodárenia kancelárie Creative Europe Desk Slovensko pre Európsku úniu, ktorý skončil bez zistených nedostatkov.

Slovenský filmový ústav v roku 2019 hospodáril transparentne, vyrovnane a prekonal aj divácky rekord

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je jediná štátna organizácia pôsobiaca v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej súčasťou je filmový archív, ktorý je v zmysle rozhodnutia MV SR špecializovaným verejným archívom. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky a sprostredkovane aj súčasťou európskeho audiovizuálneho dedičstva. Svojimi činnosťami SFÚ tieto zbierky odborne spracováva, ošetroje, renovuje, katalogizuje a sprístupňuje, čím naplňuje svoje základné poslanie a vytvára odborné zázemie pre ďalšie vedecké, výskumné a osvetové činnosti. Ako jediná štátna inštitúcia v oblasti kinematografie a audiovizuálnej kultúry v SR má SFÚ zároveň nezastupiteľné miesto vo verejnej prezentácii, popularizácii a propagácii súčasnej slovenskej kinematografie a jej hodnôt na Slovensku aj v zahraničí, pričom toto svoje poslanie vykonáva najmä prostredníctvom prezentačných a informačných aktivít, edičnej činnosti a poradenských aj podporných aktivít. V roku 2014 sa súčasťou odborných pracovísk SFÚ stalo moderné digitalizačné pracovisko, ktorého vybudovaním a vybavením modernými technológiami získal SFÚ technické, technologické a personálne zázemie na konverziu kinematografických diel do digitálnych formátov. Od roku 2001 je SFÚ členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF), od roku 2006 je členom medzinárodnej organizácie European Film Promotion (v zameraní najmä na prezentáciu audiovizuálnej kultúry a priemyslu Slovenskej republiky) a zároveň pôsobí ako servisné pracovisko pre kinematografický fond Rady Európy Eurimages a Európske audiovizuálne observatórium (EAO), kde je zároveň členom pracovnej skupiny EFARN (European Film Agencies Research Network) so zameraním na skúmanie problematiky štatistického vykazovania údajov z oblasti audiovizie v členských krajinách EÚ. Kino Lumière, ktoré od roku 2011 prevádzkuje Slovenský filmový ústav, je členom medzinárodnej siete kín Europa Cinemas. Základnou organizačnou zložkou SFÚ pre oblasť ochrany a obnovy audiovizuálneho dedičstva je Národný filmový archív (NFA) a pre oblasť verejného prístupu ku kinematografickému umeniu a audiovizuálnemu dedičstvu je Národné kinematografické centrum (NKC), osobitnou zložkou SFÚ je od 1. januára 2014 kancelária Creative Europe Desk Slovakia. V zmysle zákona č. 40/2015 o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2015, sú orgánmi SFÚ generálny riaditeľ, Rada SFÚ a Komisia pre audiovizuálne dedičstvo. Od roku 2017 má SFÚ osvedčenie o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj, vedecko-výskumnú činnosť SFÚ garantuje a usmerňuje Vedecká a edičná rada SFÚ (VaER SFÚ).

Kompletné zhodnotenie činnosti SFÚ v roku 2019 je predmetom Správy o činnosti a hospodárení SFÚ za rok 2019, nájdete ju [na oficiálnej stránke SFÚ](#). Informácie o všetkých službách SFÚ, kontakty a platný Výpožičný poriadok nájdete na oficiálnej stránke [SFÚ](#).

Internetové stránky SFÚ:

www.sfu.sk – základný zdroj informácií o SFÚ a jeho aktivitách
www.aic.sk – aktuálne dianie v oblasti prezentácie slovenskej kinematografie (v slovenskej a anglickej verzii)
www.kino-lumiere.sk – Kino Lumière, program, rezervácie a online predaj vstupeniek
www.klapka.sk – predajňa Klapka.sk, online predaj produktov SFÚ
www.filmsk.sk – mesačník o filmovom dianí na Slovensku Film.sk
www.skcinema.sk – databázy SFÚ (Slovenská filmová databáza, Katalóg SFÚ, Heslár SFÚ)
www.cedslovakia.sk – kancelária Creative Europe Desk

Sociálne siete SFÚ a iné portály:

<https://www.facebook.com/filmovyustav>
<https://www.instagram.com/filmovyustav>
<http://issuu.com/slovakfilminstitute>
<http://www.youtube.com/user/SlovakFilmInstitute/videos>
<http://vimeo.com/slovakfilminstitute/videos>

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk